

Отамась Інна Григорівна,
*кандидат історичних наук, проректор з наукової роботи та
цифровізації, доцент кафедри професійної та вищої освіти
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту
освіти»*

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ВІДКРИТІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ДЛЯ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ

Відкрита освіта набуває все більшої актуальності в сучасному світі. Вона передбачає доступність та відкритий доступ до навчальних ресурсів, знань і можливостей навчання для всіх зацікавлених осіб. Запровадження відкритої освіти має велике значення для розвитку освітньої системи, підвищення якості навчання та створення рівних можливостей для всіх [5]. Досліджувана тема актуальна, тому що педагогічні та науково-педагогічні працівники постійно досліджують нові та інноваційні методи та інструменти щоб залучити своїх здобувачів освіти до навчання. Новим інструментом для відкритої освіти, є ChatGPT (GPT: Generative Pretrained Transformer), модель обробки природної мови, розроблено OpenAI. OpenAI ChatGPT розроблено спеціально для додатків, що базуються на розмовах і чатах, і має здатність розуміти та генерувати людський текст у відповідь на запити користувачів. Це робить його корисним для таких програм, як чат-боти, віртуальні помічники та інші розмовні системи ШІ.

Так, ChatGPT має 570 Гб даних, 300 мільярдів слів і має близько 175 мільярдів параметрів. ChatGPT розглядають як «комп'ютерного робота» з яким можна говорити про що завгодно. Щоб розпочати роботу з ChatGPT потрібно створити свій акаунт [4]. Штучний інтелект (або AI) застосовується для опису інтелектуальних можливостей комп'ютерів для прийняття рішень. Більшість експертів у цій сфері сходяться на тому, що є три категорії (або типи) штучного інтелекту:

– Штучний інтелект вузького спектру, або ANI(Artificial Narrow Intelligence) – перший рівень штучної свідомості, яка спеціалізується на прийнятті рішень лише в одній сфері: наприклад, може обіграти світового чемпіона із шахів, але може зробити тільки це і нічого більше.

– Загальний штучний інтелект, або AGI (Artificial General Intelligence) – штучний інтелект другого рівня, який досягає та перевершує рівень людської свідомості: може розв'язувати математичні та логічні завдання, абстрактно мислити, порівнювати та засвоювати складні ідеї.

– Штучний суперінтелект, або ASI (Artificial Super Intelligence) – третій рівень розвитку технологій штучного інтелекту, де він є розумнішим у трильйони разів [3].

Одними з таких онлайн-ресурсів, які можуть допомогти освітянам є:
1. Khan Academy – <https://uk.khanacademy.org/> – цей ресурс пропонує безкоштовні онлайн-уроки з різних предметів, від математики до мистецтва.
2. TED-Ed – <https://ed.ted.com/> – TED-Ed пропонує навчальні відео та уроки

на різноманітні теми. 3. Google Classroom – <https://classroom.google.com/> – Google Classroom – це безкоштовна платформа для управління класом та спільної роботи. 4. IBM Watson Education – <https://www.ibm.com/watson/education/> – цей ресурс використовує штучний інтелект, щоб надати освітянам інструменти для персоналізованого навчання, оцінювання та аналітики. Він допомагає освітянам створювати індивідуальні плани навчання та отримувати рекомендації для кожного учня та інші.

Використання штучного інтелекту у навчальному процесі – не фантастичне майбутнє, а сьогоднішня реальність. Ми повинні розуміти, що в реальному житті та професійній діяльності люди все більше користуватимуться подібними застосунками в LMS, і ймовірно, протягом наступних років це стане нормою. LMS – це освітня платформа, призначена для організації та контролю за навчанням в онлайні. За допомогою такої системи можна запросто створювати нові курси, розмежовувати доступ для різних категорій користувачів, стежити за успіхами студентів та виконувати безліч інших важливих операцій з мінімальними витратами ресурсів. З розвитком штучного інтелекту, якість онлайн-освіти на платформах LMS вийшла зовсім новий рівень.

Технологія штучного інтелекту досить широко використовується в сучасних LMS, і допомагає компаніям досягати кращих результатів у навчанні співробітників та студентів. Тому пропонуємо розглянути основні сценарії застосування ШІ у цій сфері. Існує три типи сприйняття інформації: візуальний, слуховий та дискретний. І якщо людині-візуалу надавати більше відео та графічного контенту, процес навчання для нього буде проходити набагато легше та успішніше. Алгоритми штучного інтелекту здатні виявляти такі уподобання користувачів та адаптувати освітню програму під кожного з них. В результаті результативність учнів значно зростає. Крім того, ШІ може враховувати стиль та темп навчання кожного користувача, та надавати йому необхідні матеріали, щоб заповнити прогалини у знаннях. Часто LMS – це міжнародні платформи, тому власникам освітнього бізнесу доводиться витрачати чимало ресурсів на адаптацію контенту під різні мови. Проте впровадження штучного інтелекту допоможе легко подолати проблему мовного бар'єру. Алгоритми ШІ виконують точний і безпомилковий переклад не тільки тексту, але також аудіо- та відеофайлів, чим роблять LMS-систему максимально доступною для всіх користувачів, незалежно від мови спілкування.

Отже, відкрита освіта і ШІ є необхідним елементом розвитку сучасного світу, що забезпечує доступність навчання та підвищує рівень кваліфікації людей. Забезпечення рівних можливостей для участі у навчальному процесі та розвитку навичок є важливим завданням в контексті розвитку відкритої освіти.

Список використаної літератури

1. The 2019 UNESCO Recommendation on Open Educational Resources (OER). URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000383205>
2. Jahic, I., M. Ebner, and S. Schön. 2023. “Harnessing the Power of Artificial Intelligence and ChatGPT in Education—A First Rapid Literature Review.” In Proceedings of EdMedia + Innovate Learning, edited by T. Bastiaens, 1489–1497. Vienna: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). <https://www.learntechlib.org/p/222670>
3. Sabzalieva, E., and A. Valentini. 2023. ChatGPT and Artificial Intelligence in Higher Education: Quick Start Guide. Paris: UNESCO. Accessed January 16, 2023. https://www.iesalc.unesco.org/wp-content/uploads/2023/04/ChatGPT-and-ArtificialIntelligence-in-higher-education-Quick-Start-guide_EN_FINAL.pdf
4. ChatGPT. URL: <https://chat.openai.com/>
5. Про освіту: Закон України від 04.06.1991 №1144-ХІІ. (Редакція станом від 02.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.10.2023).